

XI. VLASTNICKÁ, PRÁVNÍ A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA HOSPODÁŘSTVÍ ČR

Ke konci roku 2005 bylo do registru ekonomických subjektů (dále jen registr) zapsáno celkem 2 388 490 podnikatelských subjektů (fyzických osob s podnikatelským oprávněním, všech právnických osob a od roku 2001 i organizačních složek státu), z toho bylo 1 781 146 soukromých podnikatelů (podnikajících podle živnostenského zákona nebo zákona o zemědělství včetně samostatně hospodařících rolníků zapsaných i nezapsaných v obchodním rejstříku). Počet soukromých podnikatelů zapsaných v registru průběžně stoupá, v porovnání s koncem roku 2004 byl ve sledovaném období vyšší o 6 882 jednotek.

Údaje v tabulkách o počtu subjektů zapsaných v registru vypovídají o celkovém počtu všech ekonomických subjektů. Nevypovídají však o počtu ekonomických subjektů vyvíjejících činnost v uplynulém období. Údaje o počtu skutečně podnikajících subjektů lze pouze odhadnout. Na základě porovnání údajů s ostatními administrativními registry a na základě výsledků statistických šetření prováděných u nově vzniklých subjektů vyplývá, že z celkového počtu v registru zapsaných ekonomických subjektů vykonává činnost dlouhodobě 50 až 55% subjektů.

Počet ekonomických subjektů podle právních forem ke konci období

	2003	2004	2005
celkem:	2 325 977	2 352 601	2 388 490
z toho: právnické osoby	443 176	466 317	493 256
z toho: obchodní společnosti	232 204	244 537	256 657
z toho: akciové společnosti	15 903	16 403	17 031
družstva	13 078	13 334	13 839
státní podniky	899	803	746
ostatní	196 995	207 643	222 014
soukromí podnikatelé	1 771 945	1 774 264	1 781 146
V tom: živnostníci	1 671 031	1 674 595	1 681 042
samostatně hospodařící rolníci	100 914	99 669	100 104

Soukromí podnikatelé tvoří nejrozsáhlejší část registru - 74,6 %. Z celkového počtu 1 781 146 soukromých podnikatelů převážná většina - 94,4 % podnikatelů má oprávnění k podnikání podle živnostenského zákona. Jejich počet vzrostl od konce roku 2004 o 6 447 osob, počet zemědělských podnikatelů fyzických osob včetně samostatně hospodařících rolníků se od konce roku 2004 mírně zvýšil o 435 subjektů.

V části registru, týkající se **právnických osob**, jsou neustále rostoucí skupinou obchodní společnosti. Od konce roku 2004 jejich počet vzrostl o 12 120 jednotek. Obdobně se vyvíjela i skupina akciových společností (jako subkategorie obchodních společností). Počet akciových společností se za poslední rok zvýšil o 628 subjektů.

Kategorie (právní forma) státních podniků, sledovaná z hlediska postupu privatizace, resp. odstátňování hospodářské sféry, ukazuje na trvalý pokles počtu státních podniků v národním hospodářství. Od konce roku 2004 klesl jejich počet o 57 subjektů.

V družstevním sektoru došlo k menšímu nárůstu počtu družstev. Ke konci sledovaného období jde o přírůstek 505 subjektů proti konci roku 2004. Z celkového počtu družstev 11,6% tvoří družstva se zemědělskou činností. Nejrozsáhlejší skupinou jsou zde činnosti v oblasti nemovitostí včetně služeb pro podnikání, výzkum a vývoj (74,3 % subjektů).

Z hlediska činnostní struktury (podle Odvětvové klasifikace ekonomických činností - OKEC) u soukromých podnikatelů převažují činnosti na úseku obchodu (29,3% subjektů) a činnosti v oblasti nemovitostí včetně služeb pro podnikání, výzkum a vývoj (17,6 % podnikatelů). Následují činnosti ve zpracovatelském průmyslu (15,1 % subjektů) a aktivity ve stavební činnosti (12,9 % subjektů). Ostatní skupiny činností jsou zastoupeny do 10 %.

U obchodních společností je zaměření z hlediska činností obdobné. Největší skupinu tvoří společnosti na úseku obchodu (40,3 %), dalšími významnými skupinami jsou společnosti v oblasti nemovitostí a služeb pro podnikání (27,2 %) a společnosti ve zpracovatelském průmyslu (12,4 %).

Počet jednotek podle vybraných OKEČ ke konci období

	2003		2004		2005	
	celkem	z toho pod zahr.kontrolou	celkem	z toho pod zahr.kontrolou	celkem	z toho pod zahr.kontrolou
Celkem	2 325 977	108 960	2 352 601	120 770	2 388 490	130 961
z toho: zemědělství a lesnictví	133 879	1 299	133 875	1 527	1 375 15	1 667

zpracovatelský průmysl	305 272	9 553	306 789	10 629	308 665	11 399
stavebnictví	256 273	19 076	263 657	21 715	269 625	24 083
obchod	667 757	50 494	657 600	54 154	658 014	56 937
činn.v oblasti nemovitostí a služeb pro podnikatele	426 402	23 342	444 369	26 902	457 911	30 400

Počet ekonomických subjektů pod zahraniční kontrolou neustále roste, od konce roku 2003 do konce roku 2004 vzrostl o 11 810, v předešlém roce vzrostl o 10 191 subjekt. Největší navýšení zde zaznamenaly subjekty, zabývající se činností v oblasti nemovitostí včetně služeb pro podnikání, výzkum a vývoj (o 3 498 jednotek), což představuje 26,7% celkového ročního nárůstu. Další skupinou, u níž došlo k velkému navýšení, jsou subjekty, zabývající se obchodem (o 2 783 jednotky) a aktivitami ve stavebnictví (o 2 368 jednotek).

Podíl ekonomických subjektů pod zahraniční kontrolou na počtu právnických osob byl v roce 2003 24,6 %, v roce 2004 vzrostl na 25,9%, v roce 2005 opět vzrostl na 26,6%. Z hlediska činnostní struktury převažují u těchto subjektů činnosti na úseku obchodu (43,5 %), dále činnosti v oblasti nemovitostí a služeb pro podnikatele (23,2 %) a činnosti ve stavebnictví (18,4 %).